

Verksamhet

Djurhållning
Ödkarby

Beslut om föreläggande

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet förelägger Er med stöd av 49 § i djurskyddslagen (1998:95) att:

1. Se till att kalvarnas boxstorlek motsvarar lagkraven.
2. Se till att gårdens djupströbäddar hålls torra och har god hygienisk kvalitet.
3. Se till att djuren hålls tillfredsställande rena.
4. Se till att alla kalvar har ögonkontakt och direkt beröring med andra nötkreatur om det inte finns en veterinärmedicinsk orsak för att avvika från detta krav.
5. Se till att kalvar har fri tillgång till fiberrikt foder från och med en veckas ålder.
6. Se till att träck absorberas väl i ströet eller avlägsnas snabbt och effektivt.
7. Se till att marken vid anlagda rastgårdar utomhus hålls torr.

Med kalv avses ett nötkreatur som är högst sex månader gammalt.

Åtgärderna ovan ska vara utförda senast 01.12.2022. ÅMHM ska informeras när åtgärderna är utförda.

Ifall ovan angiven åtgärd enligt punkt 1 inte är utförd inom den utsatta tiden utdöms ett vitesbelopp om 200 euro per drabbad kalv samt ett löpande vite på 100 euro per drabbad kalv och påbörjad månad tills åtgärden är genomförd eller nytt beslut fattats i ärendet.

Om ovan angiven åtgärd enligt punkt 2 inte är utförd inom den utsatta tiden utdöms ett vitesbelopp om 700€ samt vid fortsatt försummelse ett löpande vitesbelopp om 300€ per månad tills åtgärden är genomförd eller nytt beslut fattats i ärendet.

Beslut om vite tas med stöd av 50 § djurskyddslagen (1998:95) för landskapet Åland samt 9 § viteslagen (FFS 1990/1113)¹

Motivering

1. Vid inspektionerna den 17.10.2022 samt 7.11.2022 hölls flera kalvar så att minimikraven på utrymmen underskreds med upp till 60%. Platsbristen hos kalvarna har pågått under en längre tid enligt uppgifter från veterinärer som ansvarar för hälsovården på gården. Vid ett tillfälle observerades även att utrymmetskraven i en kalvbox underskreds med 73% (enligt uppgift från Bertel Storsved, Statens Ämbetshus). Vid detta tillfälle kunde kalvarna inte ligga ner samtidigt. Trots skriftlig uppmaning om att åtgärda situationen efter inspektionen den 17.10.2022 hölls fortfarande två kalvar i varje ensambox vid inspektionen den 7.11.2022. På gården används även en box som inte motsvarar utrymmeskrav för ensamboxar. Denna box är avsedd för transport av kalvar mellan ladugårdarna men används även som vanlig kalvbox. Övriga kalvboxar i nya ladugården är för små för att användas för kalvar över 4 veckors ålder, ändå fanns flera kalvar där som är äldre än 4 veckor.

Platsbrist bidrar väsentligt till försämrad komfort och hälsa hos djuren. Överbeläggning ökar den psykiska stressen hos djur och beteendeproblem främjas. Kalvar har ett stort behov av att ligga och vila, är boxarna för små eller överbelagda kan de inte vila på ett naturligt sätt och riskerar att skada varandra genom att trampa på varandra. För små boxar leder till att djuren varken kan röra sig eller vända sig om obehindrad vilket försämrar deras psykiska och fysiska mående. Minimikraven för kalvboxar inskränker redan kalvarnas naturliga sätt att röra på sig då de inte kan röra sig i sina naturliga gångarter och att underskrida dessa redan låga minimimått är därför särskilt allvarligt. Eftersom djurhållaren inte har sett till att sluta med de lagstridiga förfaranden efter inspektionen den 17.10.2022, trots att det hade varit fullt möjligt då flera lediga boxar fanns tillgängliga efter att en ny gruppbox hade byggts upp, anser myndigheten att föreläggandet behöver förenas med hot om vite för att det lagstridiga förfarandet ska upphöra.

¹ Antagen på Åland genom landskapslag (2008:10) om tillämpning i landskapet Åland av viteslagen.

Ensamboxar för kalvar upp till fyra veckors ålder ska vara minst 1,2 m långa och minst 1,00 m breda samt för kalvar upp till 8 veckors ålder 1,40 m långa och 1,10 m breda (DSF 33§). Kalvar under 150 kg ska ha minst 1,5 m² golvyta per djur i en gruppbox. (DSF 34§).

2. Vid flera inspektionstillfällen (6.7.22, 6.9.22, 17.10. och 7.11.22) var flera av gårdens djupströbäddar mycket smutsiga och blöta, både hos ungdjuren och kalvarna. Myndigheten förelade genom myndighetsbeslut MB-2022-326 med datum 7.9.2022 bland annat att djuren skulle ha rena liggplatser senast 15.10.2022. Ändå var flera liggplatser smutsiga vid inspektionerna den 17.10. och 7.11.2022.

Smutsiga och blöta liggytor ger ingen bra skydd mot kylan från marken när djur ligger ner. Idisslare ligger ner en stor del av dagen vilket gör behovet av rena liggytor extra viktigt för dem. Långvarigt liggande på blöta/smutsiga liggytor kan leda till att pälsen blir blöt och smutsigt och att huden mjukas upp och blir mottaglig för infektioner.

Gårdens system för skötsel av liggytor har visat sig vara bristfällig vid ett flertal inspektioner. Trots att myndigheten tidigare förelagt om att hålla liggplatserna rena har förbättringen endast varit tillfälligt. Myndigheten anser därför att föreläggandet behöver förenas med hot om vite för att djurhållaren ska förbättra situationen permanent.

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur skall hållas rena. Stallutrymmen skall rengöras och utgödsas minst en gång dagligen, om inte systemet för djurhållningen är uppbyggt för andra rutiner som också ger god hygien, t.ex. djupströbädd. Ströbäddar och ströade liggplatser skall hållas torra och strömedlet skall ha god hygienisk kvalitet. (DSF 5§ 2 mom.)

Golv i stallar och båspallar skall ha en jämn och halkfri yta och vara utformade så att träck avlägsnas på ett snabbt och effektivt sätt eller absorberas väl i ströet. Liggplatser skall vara torra. (DSF 5§ 5mom.)

3. Vid varje inspektion påträffades smutsiga djur. Djuren var smutsiga på benen, framför allt på karpalleden och nedanför. Ett flertal djur var även smutsiga vid låren och under bröstet/buken.

Smutsig och blöt päls förlorar sina termoregulatoriska egenskaper vilket kan leda till att djuren lättare fryser under vinterhalvåret och lättare får för varmt under sommarhalvåret. Huden inunder den smutsiga pälsen kan bli irriterad och mindre resistent mot sjukdomsalstrare, vilket kan leda till

hudinfektioner/-inflammationer samt därmed förknippad klåda och smärta, dvs. lidande. Om djur skickas till slakt med smutsiga pälsar ökar risken för kontamination av livsmedlet markant.

Djur skall hållas tillfredsställande rena. (DSF 1§)

4. Kalvarna som sätts i den tillfälliga kalvboxen, som egentligen bara är avsedd för transport, har inte direkt kontakt med andra nötkreatur då boxen står ifrån övriga samt har kompakta väggar runtom.

Nötkreatur är flockdjur och kalvar skyddas från rovdjur genom flocken. En kalv som inte kan se och kännas vid andra nötkreatur utsätts därför för psykisk stress. Beröring och ögonkontakt med andra nötkreatur är nödvändigt för att kalven ska kunna må bra. En isolerad kalv utsätts för lidande, vilket endast är acceptabelt och lagenligt om kalven är sjuk och skulle utsätta andra nötkreatur för smitta vid direkt beröring.

Kalvboxens väggar skall tillåta ögonkontakt och beröring med andra nötkreatur om inte veterinärmedicinska skäl kräver avskildhet. (DSF 33§)

5. Kalvarna i nya ladugården får endast mjölkersättning som foder, trots att de är upp till 8 veckor gamla. När de flyttas till gamla ladugården får de fri tillgång till kalvmix som innehåller halm.

För kalvarnas hälsa och våmutveckling är det viktigt att de får strukturerat foder redan från en veckas ålder.

Fr.o.m. en veckas ålder och fram till avvänjningen skall kalvar ha fri tillgång till gräs, hö eller något annat fiberhaltigt foder. (DSF 19§)

6. Utgödslingssystemet för ungdjurens gruppboxar utomhus och inomhus är undermåligt. Träck och urin stannar kvar på golvet/marken i flera dagar innan utgödsling sker, trots att det inte finns (tillräckligt) uppsugande material. Utomhus tillkommer nederbörd som gör att marken utanför ströbädden blir mycket smutsig, blöt och djup. Även inomhus samlas mycket urin och avföring innan utgödslingen sker. Detta smutsar även ner bäddarna i onödan.

Djur som tvingas gå i sin avföring under längre tid löper risk att drabbas av infektioner och inflammationer i klövarna resp. karlederna då hudbarriären försvagas när huden är blöt och smutsig under längre tid. Infektioner och inflammationer orsakar klåda och smärta, dvs. lidande hos djuren. Om systemet ska förbli som idag krävs utgödsling minst en gång dagligen för att situationen ska kunna vara acceptabelt. Kravet på snabbt

och effektivt avlägsnande av träck är dock mycket svårt att uppnå till med dagens system och det stora antalet djur.

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur skall hållas rena. Stallutrymmen skall rengöras och utgödsas minst en gång dagligen, om inte systemet för djurhållningen är uppbyggt för andra rutiner som också ger god hygien, t.ex. djupströbädd. Golv i stallar och båspallar skall ha en jämn och halkfri yta och vara utformade så att träck avlägsnas på ett snabbt och effektivt sätt eller absorberas väl i ströet. (DSF 5§)

7. Rastgården för ungdjuren utomhus är mycket blöt och smutsigt utanför djupströbäddarna. Det samlas avföring, urin och nederbörd på gången framför foderbordet som djuren tvingas stå i för att äta. Försök med sågspån för att förbättra situationen har inte visat sig vara hållbart eller effektivt i längden.

Djur som tvingas gå i sin avföring under längre tid löper risk att drabbas av infektioner och inflammationer i klövarna resp. karlederna då hudbarriären försvagas när huden är blöt och smutsig under längre tid. Infektioner och inflammationer orsakar klåda och smärta, dvs. lidande hos djuren. Om systemet ska förbli som idag krävs utgödsling minst en gång dagligen för att situationen ska kunna vara acceptabelt.

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur skall hållas rena. Stallutrymmen skall rengöras och utgödsas minst en gång dagligen, om inte systemet för djurhållningen är uppbyggt för andra rutiner som också ger god hygien, t.ex. djupströbädd. (DSF 5§)

Marken ska, i anlagda rastgårdar, utfodringsplatser och på andra av djur hårt belastade ytor utomhus, vara hårdgjord, dränerad eller naturligt ha motsvarande funktion. (DSF 21§)

Bakgrund

Den 6.7.2022 upptäcktes brister i förhållandet till lagstiftningen som djurhållaren uppmärksammades på muntligen.

Den 6.9.2022 utfördes en oanmäld inspektion där det konstaterades att bristerna kvarstod. Djurhållaren hördes muntligen i samband med inspektionen samt i telefon efteråt.

Den 7.9.2022 förelades djurhållaren om att åtgärda bristerna senast den 14.10.22.

Den 14.10.2022 inkom information till myndigheten som gav misstanke om flera brister på djurhållningsplatsen.

Den 17.10.2022 utfördes en oanmäld inspektion där det konstaterades att bristerna kvarstod och nya tillkommit.

Den 18.10.2022 skickades protokollet för hörande.

Under hörandetiden inkom djurägaren med kompletterande uppgifter.

Den 7.11.2022 utfördes en uppföljande inspektion där det konstaterades att flera brister kvarstod.

Avgift

Totalt 187,50 €. Myndighetens handläggningstid för ärendet uppgår till 2,5 timmar.

För handläggning av ärendet uppbärs en avgift om 75 euro per arbetad timme enligt avgiftstabell 7 i Ålands landskapsregerings beslut (2021:164) om taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Besvär

Besväransvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Ketzia Karring
Sektionschef
Beslutande

Annett Pfeifer
Praktiserande veterinär
Föredragande

Bilaga

1. Inspektionsprotokoll med datum 17.10.2022
2. Inspektionsprotokoll med datum 07.11.2022
3. Besväransvisning
4. Faktura